

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 2

**PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W BIELSKU PODLASKIM
ul. 3 MAJA 17
17-100 BIELSK PODLASKI**

Białystok – luty – 2013r.

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, ul. 3 Maja 17, 17-100 Bielsk Podlaski, przeprowadzonej w dniach 28, 29, 30 i 31 stycznia 2013r.

Starostą Powiatu Bielskiego jest Pan Sławomir Jerzy Snarski.

Dyrektorem Ośrodka jest od dnia 5 maja 2005r. Pani Urszula Kitlas-Bańkowska.

[Akta kontroli, str. 23-24]

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim jest jednostką organizacyjną, utworzoną uchwałą Nr IV/18/99 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 30 stycznia 1999r.

[Akta kontroli, str. 17-22]

Kontrolę przeprowadzili:

1. Marta Giermaniuk – starszy inspektor – kierownik zespołu inspektorów

2. Barbara Kosmaczewska – inspektor wojewódzki

– pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na podstawie upoważnienia Nr 1/2013 z dnia 9 stycznia 2013r. (PS.V.431.2.2013.MG) wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Katarzynę Mularz – Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

[Akta kontroli, str.11-14]

Ustaień w toku czynności kontrolnych dokonano na podstawie dokumentów przedłożonych kontrolującym, na podstawie oględzin oraz wyjaśnień dyrektora Centrum Pani Urszuli Kitlas-Bańkowskiej.

Ileokroć w dalszej części protokołu jest mowa o:

1) Centrum/PCPR – należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, ul. 3 Maja 17, 17-100 Bielsk Podlaski,

2) ustawie o pomocy społecznej – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Temat kontroli:

Realizacja przez powiat zadań własnych oraz zadań zleconych przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej.

Cel kontroli:

Ocena działalności jednostki kontrolowanej dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – ustalenia zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

Rodzaj kontroli:

Kontrola kompleksowa

Przedmiotowy zakres kontroli:

I. Zasoby materialne Centrum

II. Zasoby kadrowe Centrum

III. Zadania realizowane przez Centrum i upoważnienie dyrektora do wydawania decyzji administracyjnych

IV. Realizacja zadań własnych wynikających z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.)

V. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 20 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.)

VI. Realizacja wybranych zadań wynikających z art. 112 z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.)

Okres objęty kontrolą:

Kontrolą objęto okres od dnia 01.01.2012r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej, za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Ustalenia kontroli

I. Zasoby materialne Centrum

Centrum na mocy porozumienia w sprawie użyczenia pomieszczeń z dnia 28.12.2012r. pomiędzy Powiatem Bielskim a Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie użytkuje lokal o łącznej powierzchni 175,00 m², który został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na mocy porozumienia Centrum ma prawo użytkowania lokalu do dnia 31.12.2015r. Obecnie pomieszczenia Centrum są remontowane.

Centrum zajmuje 9 pomieszczeń, dysponuje niezbędnymi sprzętami i urządzeniami biurowymi. Każdy z pracowników posiada wyodrębnione stanowisko pracy. Pokoje pracowników wyposażone są w odpowiednią do stanu zatrudnienia ilość biurek, krzeseł obrotowych, tapicerowanych, regałów biurowych, szaf, aparatów telefonicznych.

[Akta kontroli, str.51-58]

II. Zasoby kadrowe Centrum

W Centrum, w okresie podlegającym kontroli, zatrudniano 14 osób w ramach stosunku pracy na następujących stanowiskach:

- dyrektor,
- główny księgowy,
- inspektor ds. finansowo – kadrowych 1/2 etatu,
- psycholog - 1/2 etatu,
- specjalista pracy socjalnej,
- specjalista pracy z rodziną,
- starszy pracownik socjalny – realizuje zadania w ramach Projektu „Służby Społeczne – przyjaciele Rodzin”,
- inspektor - realizuje zadania w ramach Projektu „Służby Społeczne – Przyjaciele Rodzin”,
- inspektor powiatowy – realizuje zadania w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- inspektor – realizuje zadania w ramach PFRON,
- koordynator ds. rodzinnej pieczy zastępczej - 1/2 etatu,
- młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej - umowa o pracę do dnia 31.12.2012r. - 1/2 etatu,
- przewodniczący Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- starszy inspektor - Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Ponadto zawarto z 35 osobami umowę zlecenia.

W trakcie kontroli sprawdzono kwalifikacje pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Ustalono, że dyrektor jednostki oraz pracownicy posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Kwalifikacje osób zatrudnionych w Centrum, w okresie podlegającym kontroli, przedstawiono w wykazie pracowników, dołączonym do akt kontroli, str. 71-80.

I. Zadania realizowane przez Centrum i upoważnienie dyrektora Centrum do wydawania decyzji administracyjnych.

Uchwałą Nr XLIII/239/06 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 29 czerwca 2006r. nadano statut Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, następnie wprowadzono zmianę uchwałą Nr XXXIII/220/10 z dnia 27 stycznia 2010r.

Uchwałą Nr 20/62/12 Zarząd Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 14 czerwca 2012r. nadał regulamin organizacyjny PCPR, następnie uchwałą Nr 41/143/12 z dnia 6 grudnia 2012r. dokonał jego zmiany.

W Regulaminie określono strukturę organizacyjną Centrum obejmującą następujące komórki organizacyjne:

1. Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym,
2. Dział Pomocy Socjalnej,
3. Dział Obsługi Finansowo – Kadrowej,
4. Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej,
5. Punkt Poradniczo-Konsultacyjny
6. Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
7. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że § 7 regulaminu zawiera nazwy stanowisk niezgodne z załącznikiem Nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18.03.2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398, ze zm.), tabela nr III - jednostki organizacyjne pomocy społecznej, centra integracji społecznej oraz jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jednocześnie stanowiska wskazane w regulaminie, są rozbieżne ze stanowiskami wskazanymi w umowach o pracę osób zatrudnionych w Centrum.

[Akta kontroli, str. 25-46]

Dyrektor Centrum oraz specjalista pracy z rodziną posiadają upoważnienia wydane przez Starostę Powiatu Bielskiego do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości powiatu.

Upoważnienie z dnia 20 września 2006r. (Or.0114-70/06) Dyrektora Centrum do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości powiatu zawiera zapis wynikający z art. 112 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, który uchylono od 1 stycznia 2012r. przez art. 218 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 29 stycznia 2013r., poz. 135 ze zm.). Zapis ten dotyczy zawierania i rozwiązywania umów cywilnoprawnych z rodzinami zastępczymi w sprawach powierzenia dziecka.

Ponadto dyrektor PCPR posiada upoważnienie Zarządu Powiatu w Bielsku Podlaskim do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Powiatu Bielskiego.

[Akta kontroli, str. 47-50]

II. Realizacja zadań własnych powiatu wynikających z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

1) opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka

Rada Powiatu w Bielsku Podlaskim uchwałą Nr XLV/255/06 z dnia 28 września 2006r. przyjęła Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bielskim na lata 2006-2012. Uchwała Nr XV/108/08 Rada Powiatu w Bielsku Podlaskim w dniu 28 lutego 2008r.

wprowadziła zmiany dotyczące harmonogramu szczegółowych celów strategicznych polityki społecznej w Powiecie Bielskim – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami, poprzez rozmowy telefoniczne, informacje e-mail oraz w drodze wystąpień na piśmie.

Ustalono, że do dnia rozpoczęcia kontroli nie podjęto strategii rozwiązywania problemów społecznych na kolejne lata, tj. od 2013r. Dyrektor Centrum przedstawił swoje stanowisko w sprawie opracowania i realizacji strategii na lata 2013 - 2018 oraz przedłożył kontrolującemu projekt nowej strategii, która jest na etapie opracowania. W 2012r. konsultowano z gminami powiatu bielskiego założenia do opracowywanej strategii, celem pozyskania informacji, niezbędnych do przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bielskim. Ankieta zawierała Załącznik Nr 1 „Ankieta / Tabela diagnozująca nasilenie problemów społecznych za 2012” oraz Załącznik Nr 2 „Ankieta / Tabela diagnozująca planowane działania na lata 2013 – 2018 w zakresie rozwiązywania problemów społecznych”.

W trakcie czynności kontrolnych udzielono instruktażu dotyczącego zgodności zapisów nowej strategii, z wytycznymi zawartymi w art. 16b ustawy o pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 14-15]

2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Centrum wypełnia zadanie w stosunku do mieszkańców Powiatu Bielskiego, którzy mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

W Centrum w ramach projektu systemowego „Służby społeczne – przyjaciele rodzin” współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego przeprowadzono specjalistyczne poradnictwo dla rodzin dysfunkcyjnych oraz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- poradnictwo prawne prowadzone przez radcę prawnego dla 7 osób,
- konsultacje psychologiczne prowadzone przez psychologa dla 5 osób,
- konsultacje z doradcą zawodowym prowadzone przez doradcę zawodowego dla 35 osób,
- trening umiejętności społecznych prowadzone przez psychologa dla 8 osób,
- warsztaty kompetencji rodzicielskich prowadzone przez psychologa dla 5 osób,
- warsztaty profilaktyczne „Odpowiedzialność prawna osób pełnoletnich i nieletnich” prowadzone przez specjalistów Zespołu Prewencji Kryminalnej, Patologii Nieletnich Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim dla 10 osób,
- warsztaty „metody wychowawcze” prowadzone przez psychologa dla 5 osób - szkolenie „Seksualność osób niepełnosprawnych” prowadzone przez seksuologa dla 31 osób,
- terapia neurologopedyczna prowadzona przez neurologopedę dla 6 osób,
- grupa wsparcia dla 10 rodziców dzieci niepełnosprawnych prowadzona przez terapeutę grupowego,
- szkolenie „Profilaktyka zdrowotna rodziców dziecka niepełnosprawnego” prowadzone przez rehabilitanta dla 9 osób.

Dokumentacja dotycząca zajęć realizowanych w ramach projektu „Służby społeczne – przyjaciele rodzin” prowadzona jest na bieżąco. Specjalistyczne poradnictwo w ramach projektu było realizowane według ustalonego harmonogramu działań.

Ponadto wsparcia psychologicznego w 2012 r. udzielało 2 psychologów. Z pomocy psychologicznej skorzystało 19 osób. Najczęściej udzielano porad w zakresie problemów rodzinnych. Ww. wsparcie prowadzone było w godzinach pracy jednostki. Centrum posiada dokumentację prowadzonych spraw. Osoby zgłaszały się do Centrum samodzielnie. Na stronie internetowej PCPR zamieszczona jest informacja o możliwości wsparcia psychologicznego.

[Akta kontroli, str.108-110]

3) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze

Nie udzielano tych form pomocy, z uwagi na brak na terenie powiatu wychowanków ubiegających się o przyznanie pomocy w wymienionym zakresie.

[Akta kontroli, str.106-108]

4) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się

Nie udzielano tej formy pomocy, z uwagi na brak na terenie powiatu, wychowanków wymagających pomocy, w wymienionym zakresie.

[Akta kontroli, str. 106]

5) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem

Nie udzielano tej formy pomocy, z uwagi na fakt, że do PCPR nie zgłaszały się osoby posiadające status uchodźcy.

[Akta kontroli, str. 104]

6) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób

Powiat Bielski prowadzi Dom Pomocy Społecznej (DPS) im. Jana Pawła II w Brańsku o zasięgu ponadgminnym. Starosta Powiatu Bielskiego posiada zezwolenie Wojewody Podlaskiego Nr PS.V.MN.9013/9/06 z dnia 28.11.2006r. na prowadzenie Domu na czas nieokreślony, na 114 miejsc dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Zarządzeniem Nr 3/11 Starosta Bielski w dniu 9 lutego 2011r. ustalił średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca Domu pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Brańsku w 2011 roku, tj. 2.547,67 zł.

Zarządzeniem Nr 3/12 Starosta Bielski w dniu 14 lutego 2012r. ustalił średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Brańsku w 2012 roku, tj. 2.735,87 zł.

W okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. w ww. DPS umieszczono 21 osób, w tym 5 osób z postanowienia sądu. Na koniec 2012r. 1 osoba oczekiwała na umieszczenie, przewidywany czas oczekiwania to 2 miesiące. Spośród 21 umieszczonych osób, 18 było skierowanych w 2012r. i 3 osoby w 2011r.

[Akta kontroli, str. 59-66, 104]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1.B.8232-19/12 z 23.11.2012
2. B.8232-17/12 z 23.11.2012
3. B.8232-15/12 z 23.11.2012

4. B.8232-13/12 z 23.11.2012
5. B.8232-11/12 z 11.10.2012
6. B.8232-6/12 z 21.06.2012

7. B.8232-4/12 z 15.05.2012
8. B.8232-2/12 z 31.03.2012

9. B.8232-16/11/12 z 02.04.2012
10. B.8232-11/11/12 z 19.03.2012

- we wszystkich przypadkach dyrektor DPS im. Jana Pawła II w Brańsku informował PCPR o przybyciu osoby skierowanej - po przybyciu jej do domu, po czym PCPR wydawał decyzję o umieszczeniu od dnia przybycia, tj. od daty wcześniejszej niż data wydania decyzji,
- we wszystkich przypadkach decyzji nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 108 kpa.

W okresie kontrolnym było w domu pomocy społecznej umieszczonych 50 osób na tzw. starych zasadach, tj. których pobyt dofinansowany jest, w części lub w całości, z dotacji celowej budżetu państwa na utrzymanie mieszkańców DPS, na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010r., Nr 80, poz. 526, ze zm) - miesięczny koszt utrzymania na 1 osobę w 2012r. wyniósł: 1.617,64 zł, od kwietnia 1.651,64 zł, od lipca 1.684,04 zł, od października 1.742,28 zł, od listopada 1.882,98 zł.

W 2012 roku do dnia rozpoczęcia kontroli PCPR nie wydawał decyzji zmieniających o odpłatności i o skierowaniu do domu pomocy społecznej. Dokonano kontroli losowo wybranych akt zgromadzonych w teczce o nazwie: „Wydawanie decyzji do domów pomocy społecznej” –PCPR.B.8232//02. III część oraz „wydawanie decyzji do domów pomocy społecznej - 2003r. – PCPR.B.8232/ /03. **Ostatnia wysokość opłaty za pobyt w ww. Domu ustalona była w 2003r. W rozstrzygnięciach decyzji umieszczono pkt 2 o treści: „Ustalona kwota odpłatności będzie wzrastała wraz ze wzrostem otrzymywanego świadczenia, bez konieczności zmiany niniejszej decyzji”.** Nie realizowano tym samym, dyspozycji art. 106 ust. 3b i ust. 5 oraz 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 68]

7) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Powiat nie prowadzi mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w ww. zakresie. Dyrektor wyjaśnił, że Centrum monitoruje potrzeby mieszkaniowe pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, ponadto współdziała z pełnoletnimi wychowankami w zakresie pozyskania mieszkań z zasobów miasta i gminy. Aktualnie brak jest pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz osób dotkniętych bezdomnością, opuszczających placówki. PCPR nie posiada zgłoszeń na temat osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w formie mieszkania chronionego.

Brak jest również zgłoszeń dotyczących potrzeby umieszczenia kobiet w ciąży oraz matek z małoletnimi dziećmi w ośrodkach wsparcia. W przypadku pojawienia się takich potrzeb Centrum pozostaje w kontakcie z dyrektorem Domu Samotnej Matki w Wasilkowie, zapewniając pomoc w umieszczeniu w ww. placówce. PCPR ma również możliwość umieszczenia osób z dziećmi znajdujących się w sytuacji kryzysowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym przy Centrum.

[Akta kontroli, str. 102-104]

Rada powiatu nie ustaliła w drodze uchwały, w zakresie zadań własnych szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach

chronionych nie wypełniając w ten sposób obowiązku wynikającego z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.).

8) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej

Ustalono, że Powiat Bielski realizuje zadanie określone w art. 19 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej poprzez utworzenie od dnia 1 marca 2010r. w strukturach Centrum Ośrodka Interwencji Kryzysowej na podstawie uchwały Nr XXXIII/220/10 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 27 stycznia 2010r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim. Zgodnie z definicją zawartą w art. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej OIK jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej.

Wsparcia w Ośrodku udzielają pracownicy PCPR specjalista ds. pracy z rodziną, pracownik socjalny, radca prawny i psycholog.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim podejmuje działania wynikające z art. 47 ustawy o pomocy społecznej, w zakresie udzielania natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego i prawnego. Działania w zakresie interwencji kryzysowej podejmowano w stosunku do 15 osób. Problemy dotyczyły przemocy psychicznej stosowanej wobec współmałżonka, alkoholizmu jednego z rodziców, przemocy rówieśniczej, nieumiejętności radzenia sobie po odejściu współmałżonka, trudności z adaptacją do środowiska klasowego przez wychowankę rodzinnego domu dziecka, nieumiejętność radzenia sobie z problemami dnia codziennego przez dzieci alkoholików.

W 2012r. do dnia kontroli nie korzystano z miejsc noclegowych w OIK.

[Akta kontroli, str. 102, 25-46]

9) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

Informacje o prawach i uprawnieniach udzielane są przez pracowników Centrum mieszkańcom powiatu bielskiego na bieżąco w zależności od występujących potrzeb. Jak wynika z wyjaśnień dyrektora Centrum, każdego dnia udzielanych jest, co najmniej 20 porad, w formie rozmów telefonicznych jak i rozmów bezpośrednich z klientami. Ww. informacje udzielane są przez wszystkich pracowników Centrum, posiadających wykształcenie wyższe - 11 osób, oraz średnie - 2 osoby. Osoby udzielające porad posiadają wieloletnie doświadczenie zawodowe.

Udzielane przez pracowników Ośrodka informacje o prawach i uprawnieniach, dotyczą umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W trakcie trwania czynności kontrolnych zgłaszały się do Centrum osoby, którym udzielano ww. informacji.

Wskazanie dokładnych danych dotyczących ilości osób, którym udzielono informacji o prawach i uprawnieniach nie jest możliwe z uwagi na brak danych statystycznych – PCPR nie prowadzi statystyki dotyczącej ilości udzielanych informacji.

[Akta kontroli str. 100]

10) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu

W okresie objętym kontrolą Centrum współorganizowało szkolenie dla powiatowych centrów pomocy rodzinie i gminnych ośrodków pomocy społecznej powiatu bielskiego, siemiatyckiego i hajnowskiego. Szkolenie dotyczyło procedur ustalania i wypłaty zasiłków z pomocy społecznej dla rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń, mających znamiona klęsk żywiołowych. Szkolenie odbyło się dnia 8 sierpnia 2012r. w Bielsku Podlaskim w budynku Starostwa Powiatowego przy ulicy 11 Listopada 4. W szkoleniu wzięło udział 38 osób. W 2013 roku planuje się zorganizowanie szkolenia dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu z zakresu prawidłowości udzielania świadczeń pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 100]

11) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu

Z wyjaśnień Dyrektora Centrum wynika, że doradztwo metodyczne prowadzone jest głównie z zakresu metodyki pracy z osobami uzależnionymi. Doradztwo jest prowadzone drogą telefoniczną jak i podczas bezpośrednich spotkań. Głównym odbiorcą doradztwa z ww. tematyki jest dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Brańsku. Ze względu na problemy alkoholowe występujące w DPS w 2013 roku planowane jest, w ramach doradztwa metodycznego, przeszkolenie pracowników ww. jednostki w zakresie radzenia sobie z klientem nadużywającym alkoholu.

Z doradztwa PCPR mogą korzystać inne jednostki organizacyjne pomocy (głównie ośrodki pomocy społecznej istniejące na terenie powiatu). Doradztwa metodycznego pracownikom jednostek udzielają na bieżąco kierownik, pracownicy poszczególnych działów, psycholog, prawnik.

Ustalono, że Centrum nie prowadzi dokumentacji z doradztwa metodycznego np. w formie protokołów, notatek służbowych, wytycznych dotyczących realizacji zadań oraz list obecności z narad, które odbyły się w ramach doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.

[Akta kontroli, str. 98-100]

12) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

W okresie podlegającym kontroli nie tworzono i nie realizowano programów osłonowych wynikających z art. 19 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej.

PCPR realizuje Program Aktywności Lokalnej w Powiecie Bielskim na lata 2009-2013 (PAL) podjęty przez Radę Powiatu na podstawie art. 112 ust. 13 ww. ustawy. Program został opisany na 14 stronie protokołu.

Ponadto Centrum realizowało:

- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bielskim na lata 2012 – 2015 powołany Uchwałą Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim Nr XVI/120/12 z dnia 28 czerwca 2012r. Realizacja programu wynika z zapisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.). Program obejmuje zadania korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy jak i edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań. W 2012r. objęto 7 osób działaniami korekcyjno- edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc jak również objęto wsparciem rodziny tych osób. Rodziny osób stosujących przemoc otrzymują pomoc z zakresu interwencji kryzysowej. Pomocy udziela psycholog zatrudniony w Centrum.

- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Bielskim w latach 2012-2016 powołany Uchwałą Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim Nr XVI/121/12 z 28 czerwca 2012r. Jest to kontynuacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Bielskim w latach 2007-2011. Realizacja programu wynika z zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011, Nr 127 poz. 721 ze zm.). Program obejmuje swym zakresem wszystkich niepełnosprawnych mieszkańców powiatu bielskiego. W zakresie rehabilitacji społecznej, jak i zawodowej.

[Akta kontroli, str. 92-98]

13) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

W okresie objętym kontrolą, PCPR sporządzał wymagane sprawozdania i przysyłał je Wojewodzie Podlaskiemu, również w formie elektronicznej przy pomocy modułu aplikacji statystycznej SAC, w obowiązujących terminach.

14) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej

Centrum przygotowało Ocenę zasobów pomocy społecznej, którą organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, przedstawił do zatwierdzenia na XVI sesji Radzie Powiatu w Bielsku Podlaskim 28 czerwca 2012r.

Ocenę przedstawiono Radzie Powiatu Bielskiego po terminie ustawowym, tj. po 30 kwietnia.

Zgodnie z art. 16a ust. 4 organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ww. ocenę.

[Akta kontroli, str. 90-92]

15) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników

Uchwałą Nr XIII/103/11 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie budżetu Powiatu Bielskiego na 2012 rok, Zarząd Powiatu przekazał informację o kwotach dochodów i wydatków przewidzianych w budżecie na 2012 rok dotyczącą PCPR. W 2012r. zapewniono środki na utrzymanie Centrum w wysokości 1.744.640 zł, w tym wynagrodzenie w wys. 585.180 zł.

Uchwałą Nr XX/166/12 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie budżetu Powiatu Bielskiego na 2013 rok, Zarząd Powiatu przekazał informację o kwotach dochodów i wydatków przewidzianych w budżecie na 2013 rok dotyczącą PCPR. W 2013r. zaplanowano środki w wysokości 2.211.805 zł, w tym wynagrodzenie w wysokości 592.362 zł.

[Akta kontroli, str. 90]

III. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 20 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013, poz. 182 ze zm.):

1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

W 2012 roku Centrum nie udzielało pomocy cudzoziemcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacania składek zdrowotnych, z uwagi na brak zgłoszeń.

[Akta kontroli, str. 90]

2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Powiat nie prowadzi ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie powiatu działa Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ), w którym uczestnikami są osoby z zaburzeniami psychicznymi. W WTZ przebywa obecnie 35 osób z terenu powiatu. W bieżącym roku planowane jest rozszerzenie działalności Warsztatu o jedną pracownię, tj. o 5 miejsc. Na terenie miasta Bielsk Podlaski działa Środowiskowy Dom Samopomocy – jest to jednostka o zasięgu gminnym, w którym uczestnikami są osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Powiat Bielski zawarł z Powiatem Wysokomazowieckim porozumienie NR WTZ 2/2012 z 9 lutego 2012r. w sprawie pokrycia kosztów rehabilitacji w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Rzęcach z siedzibą w Starych Raciborzach 4, 18-218 Sokoły uczestników zamieszkujących na terenie Powiatu Bielskiego w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON. Obecnie w

Warsztacie w Starych Raciborach przebywają 2 osoby z terenu Powiatu Bielskiego. Jak wynika z wyjaśnień dyrektora Centrum, z uwagi na powyższe, brak jest potrzeb w zakresie tworzenia Ośrodka Wsparcia na terenie powiatu.

[Akta kontroli, str. 8]

3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

W 2012 roku Centrum realizowało jedną edycję Programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie. Zajęcia korekcyjno – edukacyjne odbywały się 2 razy w tygodniu po 3 godziny lekcyjne w sali socjoterapeutycznej PCPR. Łączna ilość godzin programu w edycji wyniosła 60 godzin. Podstawowym celem działań korekcyjno - edukacyjnych była zmiana zachowań i postaw 7 osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy, a także zwiększenie ich zdolności do kontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie. Równocześnie udzielano wsparcia rodzinom (ofiaram przemocy) osób stosujących przemoc. Rodziny osób stosujących przemoc otrzymują pomoc z zakresu interwencji kryzysowej. Pomocy udziela psycholog zatrudniony w Centrum.

[Akta kontroli, str. 88]

4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej

W 2012 roku zadania nie realizowano.

[Akta kontroli, str. 86]

IV. Realizacja wybranych zadań wynikających z art. 112 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013, poz. 182 ze zm.)

1) Wytaczanie na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne

Dyrektor Centrum nie wytaczał na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne na podstawie art. 112 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, z powodu braku potrzeb w tym zakresie. Centrum wspomagało osoby/rodziny w staraniach o uzyskanie alimentów poprzez pracę socjalną oraz pomoc prawną w tym zakresie.

[Akta kontroli, str.86]

2) Kierowanie wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami

W okresie podlegającym kontroli nie kierowano wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnie niepełnosprawności z uwagi na brak potrzeb w tym zakresie. Biorąc pod uwagę, że Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności znajduje się w strukturach Centrum, osoby wymagające wsparcia w ww. zakresie otrzymują pełną informację i pomoc w wypełnieniu wniosków i kompletowaniu dokumentacji, celem złożenia w urzędzie .

[Akta kontroli, str. 86]

3) Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Starosta przy pomocy Centrum sprawuje nadzór nad działalnością jednostki, o której mowa w art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej - Domu Pomocy Społecznej w Brańsku. W związku z realizacją zadania w dniach 17 – 18 stycznia 2013r. przeprowadzono kontrolę jednostki. Obejmowała ona wybrane zagadnienia dotyczące zakresu i poziomu obowiązujących podstawowych usług opiekuńczych, wspomagających oraz zaspakajających potrzeby bytowe, świadczone przez Dom dla mieszkańców. Oceniono m.in. pracę Rady mieszkańców, terapię zajęciową, pomieszczenia do

rehabilitacji, organizacje i obchodzenie świąt państwowych i kościelnych, pokoje mieszkalne, posiłki wydawane mieszkańcom, indywidualne plany wsparcia, system alarmowo- przeciwpożarowy, opiekę medyczną. Wykonanie kontrolowanych zadań oceniono pozytywnie bez uchybień. Nie wydano zaleceń pokontrolnych.

[Akta kontroli, str. 84-86]

4) Koordynacja realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych

PCPR koordynował realizację Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bielskim na lata 2006-2012, poprzez zrealizowanie zadań przewidzianych w harmonogramie dokumentu: utworzono zawodową rodzinę zastępczą; trwa realizacja programu Europejskiego Funduszu Społecznego POKL Promocja Integracji Społecznej „Służby Społeczne – Przyjaciele Rodzin”; doposażono DPS w Brańsku w sprzęt transportowy oraz w sprzęt rehabilitacyjny. Zdaniem dyrektora Centrum zrealizowane zadania przyniosły zamierzone rezultaty, a cele określone w strategii zostały zrealizowane. Jednocześnie, jak poinformował dyrektor, uwagi na brak środków finansowych nie urządzono terenów rekreacyjnych przy DPS w Brańsku oraz nie zagospodarowano pomieszczeń na strychu DPS w celu urządzenia pracowni terapeutycznych; nie utworzono drugiej placówki rodzinnej z uwagi na brak kandydatów mogących ją prowadzić.

Ponadto corocznie występowało do gmin w celu pozyskania informacji dotyczących działań na rzecz integracji i wspierania osób niepełnosprawnych, kombatanów, repatriantów oraz osób represjonowanych jak i realizacji zadań przewidzianych w strategii.

[Akta kontroli, str. 82-84]

5) Składanie radzie miasta corocznego sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Dyrektor złożył Radzie Powiatu coroczne sprawozdanie z działalności Centrum za 2011r. oraz przedstawił wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej, którą przyjęto na XVI sesji Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim w dniu 28 czerwca 2012r.

Biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej na podstawie art. 112 ust. 13 ustawy o pomocy społecznej RP opracowała i wdrożyła za pośrednictwem PCPR, niżej wymieniony lokalny program pomocy społecznej:

- Program Aktywności Lokalnej w Powiecie Bielskim na lata 2009-2013 (PAL) powołany na mocy Uchwały Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim Nr XXIII/174/09 z dnia 25 lutego 2009r. Celem ogólnym programu jest szeroko rozumiana pomoc dydaktyczna, terapeutyczna dzieciom i młodzieży niewydolnej dydaktycznie oraz osobom dorosłym przejawiającym trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w prostych i złożonych układach społecznych. Program Aktywności Lokalnej zwanym dalej PAL został napisany z myślą o wszystkich rodzinach z powiatu bielskiego doświadczających sytuacji trudnej, kryzysowej oraz alienacyjnej. Beneficjentami programu PAL w szczególności są: rodzice niewydolni wychowawczo, uzależnieni od alkoholu i systemu opieki społecznej; dzieci przejawiające trudności szkolne; wychowankowie rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo- wychowawczych; sprawcy przemocy jak również każda jednostka dotknięta lub zagrożona wykluczeniem społecznym. Odbiorcą programu może być każdy przedstawiciel najsłabszej grupy społecznej, wymagający wsparcia środowiskowego. Są to także osoby dotknięte długotrwałym bezrobociem, ubóstwem, przemocą, nieporadnością życiową. Nadrzędnym celem szczegółowym programu PAL jest pomoc dzieciom indolentnym dydaktycznie w postaci zajęć z reedukacji, glottodydaktyki i socjoterapii. Kolejną grupą beneficjentów są sprawcy przemocy tj: osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, którym sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary.

[Akta kontroli, str. 82, 98]

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli Powiatowego

Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim pod pozycją numer 1/2013.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje Dyrektor Centrum, drugi Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim został poinformowany o przysługującym prawie zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

Kontrolowany:

Bielsk Podlaski, 05.03.2013r.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Bielsku Podlaskim
/-/
mgr Urszula Kitlas - Bańkowska

Kontrolujący:

1. Marta Giermaniuk /-/
2. Barbara Kosmaczewska /-/